

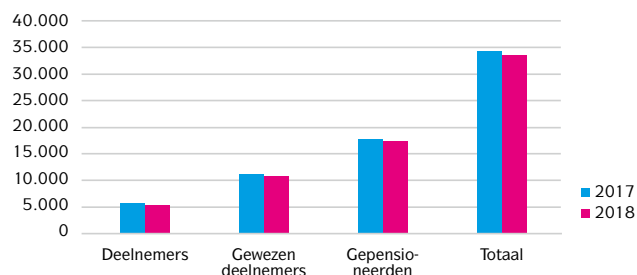
Jaarverslag 2018 in vogelvlucht

In deze samenvatting vind je de belangrijkste ontwikkelingen bij Pensioenfonds APF in 2018. Alle details lees je in het volledige jaarverslag op pensioenfondsapf.nl.

1. De samenstelling van Pensioenfonds APF in 2018

Ons pensioenfonds heeft deelnemers, gewezen deelnemers (slapers) en gepensioneerd. Opnieuw ging in 2018 het totale aantal omlaag: met 742 van 34.238 naar 33.496.

- Het aantal mensen dat in 2018 pensioen opbouwde: 5.475 (2017: 5.600).
- Het aantal mensen dat in het verleden pensioen heeft opgebouwd bij Pensioenfonds APF: 10.734 (2017: 11.106). Sommigen namen hun APF-pensioen mee naar een nieuw pensioenfonds (de zogenoemde waardeoverdracht), anderen gingen met pensioen.

- Het aantal mensen dat pensioen ontvangt: 17.287 (2017: 17.532).

2. Onze financiële situatie in 2018: een turbulent jaar

2018 was een turbulent jaar, ook voor Pensioenfonds APF. Dit had verschillende oorzaken, zoals het handelsconflict tussen de VS en China, de problemen rondom de Brexit en de lagere groeiverwachtingen in China, de VS en de EU. Hierdoor kwam het totale beleggingsresultaat over 2018 negatief uit op -3,6%. Daarnaast steeg de rente weliswaar licht in het eerste deel van het jaar, maar in het vierde kwartaal daalde hij weer flink. Door al deze ontwikkelingen steeg onze actuele dekkingsgraad eerst tot 113,2% in september, maar zakte hij in het vierde kwartaal met 8% terug naar 105,3% op 31 december 2018.

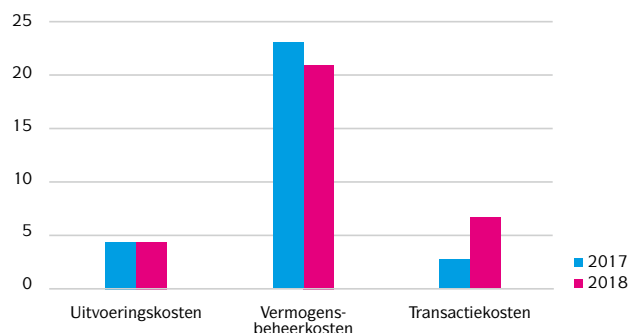
De financiële positie van Pensioenfonds APF kun je aflezen aan de beleidsdekkingsgraad. Dat is de gemiddelde dekkingsgraad over de laatste 12 maanden. De stand per eind november bepaalt of wij de pensioenen kunnen verhogen. Eind november 2018 was onze beleidsdekkingsgraad 112,4%. Dit betekent dat wij de pensioenen per 1 januari 2019 voor het eerst in jaren gedeeltelijk hebben verhoogd. Voor de actieve deelnemers is deze verhoging 0,55%. Voor slapers en gepensioneerd is de verhoging 0,35%.

3. De kosten van Pensioenfonds APF

Wij maken kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling. Denk aan kosten voor administratie, bestuur, communicatie, helpdesk, controle en advies en de accountant. Ook maken wij kosten om het vermogen te beleggen, zoals vermogensbeheer- en transactiekosten.

Kosten uitvoering: € 4,4 miljoen, per verzekerde € 133

De kostenstijging in 2018 wordt onder andere veroorzaakt doordat het pensioenfonds eenmalige extra kosten heeft gemaakt om de pensioenregeling eenvoudiger, en daar-

mee goedkoper te maken. Ook kampt het fonds met dalende deelnemersaantallen.

**Kosten vermogensbeheer inclusief transactiekosten:
€ 27,5 miljoen**

De kosten voor vermogensbeheer staan altijd in relatie tot het beoogde rendement en het risico. Op basis van deze driehoek maken wij keuzes voor het beste risico/rendementsprofiel. Wij kiezen voor een actieve beleggingsstijl om een goed rendement te realiseren. Hiervoor betalen

wij hogere beheervergoedingen en soms een prestatievergoeding. Over de afgelopen 5 jaar heeft Pensioenfonds APF zo elk jaar met uitzondering van 2018 een boven gemiddeld rendement behaald voor haar deelnemers. Wil je inzicht in al onze kosten? Bekijk dan het volledige jaarverslag op www.pensioenfondsapf.nl.

4. De splitsing van AkzoNobel

In 2018 is AkzoNobel Specialty Chemicals afgesplitst van het AkzoNobel-concern. De chemie-tak werd verkocht aan The Carlyle Group en GIC (per 1 oktober 2018). AkzoNobel Nederland heeft Pensioenfonds APF gevraagd om de deelnemers van AkzoNobel Specialty Chemicals binnen het huidige pensioenfonds te houden. Pensioenfonds APF had in 2017 al aangegeven hier positief tegenover te staan. Na uitvoerige onderhandelingen in 2017 en 2018 sloten Pensioenfonds APF en AkzoNobel Chemicals uiteindelijk in maart 2018 een nieuwe uitvoeringsovereenkomst af, op basis van de historische band die de deelnemers van Nouryon Chemicals hebben met AkzoNobel en daardoor ook met Pensioenfonds APF.

Tijdens de besprekingen met AkzoNobel Nederland over de afsplitsing heeft Pensioenfonds APF een moreel appel gedaan op AkzoNobel om het vermogen van het pensioenfonds tijdelijk te versterken en een achtergestelde lening van € 400 miljoen te verstrekken. AkzoNobel heeft helaas geen gehoor gegeven aan dit appel. Vanzelfsprekend gaat Pensioenfonds APF nu zelf proberen in de komende jaren een zo goed mogelijk resultaat voor alle deelnemers te bereiken.

5. Vooruitblik naar 2019

Begin 2020 stapt Pensioenfonds APF over naar digitale dienstverlening. Via een persoonlijk deelnemersportaal 'Mijn Pensioen' kunnen deelnemers straks alle informatie over hun pensioen bij Pensioenfonds APF online vinden. Iedereen krijgt online begeleiding bij het maken van pensioenkeuzes en alle informatie is volledig afgestemd op de persoonlijke situatie. Deelnemers krijgen daardoor veel beter zicht op hun pensioensituatie en de keuzes die ze kunnen maken. Bovendien is Pensioenfonds APF daardoor beter voorbereid op toekomstige ontwikkelingen in het pensioensysteem en de wetgeving.

Tot slot gaan we kort in op de toekomst van het pensioenstelsel in Nederland. Na 9 jaar onderhandelen is er eindelijk een pensioenakkoord. Het kabinet en de sociale partners moeten nog wel veel uitwerken. Er komen nieuwe regels die ook van invloed op zullen zijn op Pensioenfonds

APF. De invoering hiervan zal veel werk met zich meebrengen. Pensioenfonds APF bereidt zich hier op voor en gaat aan de slag zodra de uitgangspunten helder zijn.

Belangrijke afspraken uit het pensioenakkoord zijn:

- De AOW-leeftijd stijgt minder snel en wordt in 2020 en 2021 bevroren op 66 jaar en 4 maanden.
- Pensioenfondsen hoeven minder buffers aan te houden.
- Jouw pensioen kan eerder stijgen, maar ook eerder dalen.
- De doorsneepremie verdwijnt.

Aandachtspunten bij de uitwerking zijn de nieuwe rekenregels, de premie, het beleggingsbeleid, de fiscale grenzen en de vormgeving van compensatie voor deelnemers die nadeel ondervinden van de wijzigingen. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en we houden je op de hoogte.